

Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg

Klacht	:	RKMO 21.028
Wet	:	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Instelling	:	Mondriaan
Datum binnenkomst klacht	:	9 augustus 2021
Datum hoorzitting	:	10 augustus 2021
Datum beslissing	:	17 augustus 2021

De Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg heeft zich beraden over het klaagschrift van de heer X., hierna te noemen klager, aan wie ten tijde van het indienen van de klacht op grond van een zorgmachtiging zorg werd verleend door Mondriaan. In het klaagschrift richt klager zich tegen de zorgverantwoordelijke, de heer Y. (psychiater), hierna te noemen verweerder.

1 PROCEDURE

De klachtencommissie heeft op 9 augustus 2021 een klachtenformulier, gedateerd op dezelfde dag en inhoudende een Wvggz-klacht met een schorsingsverzoek en een verzoek tot schadevergoeding, van klager ontvangen.

Verweerder heeft de klachtencommissie op 10 augustus 2021 enkele stukken doen toekomen.

Dezelfde dag heeft een hoorzitting plaatsgevonden via beeldcommunicatie.

Partijen hebben ter zitting ieder voor zich hun standpunten mondeling toegelicht.

1.1 TERMIJN

De klacht betreft een klacht als omschreven in artikel 10:3 Wvggz en heeft betrekking op een beslissing waarvan het gevolg actueel is, zodat de klachtencommissie gehouden is binnen 2 weken na ontvangst van de klacht ter zake een schriftelijke en gemotiveerde beslissing te nemen.

Deze termijn loopt af op 23 augustus 2021.

2 KLACHT

- 1 Klager maakt bezwaar tegen de beslissing van de zorgverantwoordelijke zijn bewegingsvrijheid volledig te beperken. Voorts klaagt hij erover dat hij ter zake niet schriftelijk is geïnformeerd.

Daarnaast dient klager een schorsingsverzoek in en een verzoek tot schadevergoeding.

3 FEITEN

- De burgemeester heeft op 7 juli 2021 een crisismaatregel ten aanzien van klager genomen met een geldigheidsduur t/m 10 juli 2021.
- Klager is op 7 juli 2021 opgenomen op een gesloten afdeling bij Mondriaan en vervolgens is een formulier "Informatie aan betrokkene over beslissing tot het verlenen van verplichte zorg (art. 8:9 lid 1 en 2 Wvggz)" ingevuld met betrekking tot de beperking van de bewegingsvrijheid.
- De Rechtbank Limburg heeft op 12 juli 2021 een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel verleend ten aanzien van klager voor de duur van 3 weken, te weten t/m 2 augustus 2021. Hierin is onder meer bepaald dat de bewegingsvrijheid van klager in het kader van verplichte zorg kan worden beperkt.
- Op 12 juli 2021 is een formulier "Informatie aan betrokkene over beslissing tot het verlenen van verplichte zorg (art. 8:9 lid 1 en 2 Wvggz)" ingevuld met betrekking tot de beperking van bewegingsvrijheid.

- Omstreeks 23 juli 2021 is klager bewegingsvrijheid fase 4+ toegekend. Blijkens de rapportages gaat klager hier goed mee om.
- Met het oog op de overplaatsing van klager naar de transforensische afdeling is zijn bewegingsvrijheid op 5 augustus jongstleden tot fase 0 teruggebracht.
- De Rechtbank Limburg heeft op 4 augustus 2021 een kennisgeving mondelinge uitspraak verplichte zorg Wvggz afgegeven waarin het verzoek tot verlening van een zorgmachtiging aansluitend op de voortzetting crisismaatregel ten aanzien van klager is toegewezen voor de duur van maximaal 6 maanden. In deze kennisgeving wordt vermeld dat de verplichte zorg onder meer bestaat uit beperking van de bewegingsvrijheid.
- Op 10 augustus 2021 heeft de klachtencommissie een beslissing genomen ten aanzien van het schorsingsverzoek van klager en partijen hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht.
- Dezelfde dag heeft het Fact-team een mail aan de klachtencommissie gestuurd met de mededeling dat het voornemen bestaat de vrijheden van klager uit te breiden naar vrijheden onder begeleiding.

4 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

4.1 STANDPUNT KLAGER

Het standpunt van klager komt, samengevat, neer op het volgende.

Klager begrijpt niet waarom zijn vrije uitgang zonder reden is ingetrokken. Hij heeft lange tijd uitgang BWF 4+ gehad. Volgens klager is dat altijd goed gegaan, hij is netjes gebleven en heeft zich aan de afspraken gehouden. Ineens is hij beperkt in zijn bewegingsvrijheid. Er is hem verteld dat dit ermee verband houdt dat hij als vervolgetraject overgaat naar het Fact-team. Vooraf wordt hij twee weken opgenomen op de transforensische afdeling en daar heeft hij geen uitgang; uitgang dient hij op deze afdeling opnieuw te verdienen. Daarom is reeds vanaf 5 augustus 2021 zijn uitgang ingetrokken en daar is klager het niet meer eens. Voor klager betekent dit een grote stap terug, terwijl het al weken goed gaat. Hij vindt het frustrerend om de opgebouwde uitgang weer kwijt te raken. Klager heeft meerdere sociale contacten en nu hij zijn afspraken niet kan nakomen komt hij, vreest hij, in de problemen. Familie en vrienden maken zich zorgen en begrijpen het niet. Als klager iets fout had gedaan, zou hij de beslissing tot intrekking van de uitgang kunnen begrijpen, nu echter niet. Als andere patiënten naar andere afdelingen gaan, wordt de opgebouwde bewegingsvrijheid overgenomen; bij hem is dit nu niet het geval.

Het is juist dat hij op de dag van zijn opname een lid van het behandelend Fact team heeft getrapt, maar dit was niet zijn bedoeling en het gebeurde per ongeluk. Hij werd door de politie vastgepakt en wilde zich verdedigen, hij zag te laat dat daar iemand van het behandelteam stond.

4.2 STANDPUNT VERWEERDER

Het standpunt van verweerder komt, samengevat, neer op het volgende.

Klager is bekend met psychotische stoornis, zwakbegaafdheid en middelenmisbruik, tevens heeft hij een delictverleden (fysieke mishandelingen). Klager is op 7 juli 2021 met een crisismaatregel opgenomen met een psychotische ontregeling, veroorzaakt door medicatie-ontrouw en mogelijk middelengebruik. Vlak daarvoor had klager zowel zijn burens als ook de behandelaren bedreigd hen te vermoorden en hij heeft een behandelaar in bijzijn van de politie tegen de borst getrapt. Bij de opname was klager floride psychotisch en het ging niet goed met hem. Verweerder is van het standpunt uitgegaan dat klager naar het Fact-team zou teruggaan, zodra zijn toestandsbeeld zou zijn gestabiliseerd en hij depotmedicatie zou accepteren. Klager accepteert nu per depot Zypadhera en zijn toestandsbeeld is opgeklaard. Zijn uitgang is opgehoogd naar BWF 4+, waarbij hij dagelijks enkele uren naar huis mag gaan; dat gaat al twee weken goed.

Het Fact-team is van mening dat een ander beleid ten aanzien van de bewegingsvrijheid van klager moet worden gehanteerd. Binnen dit Fact-team heeft een aantal incidenten door toedoen van klager plaatsgevonden, waarna de vertrouwensrelatie met klager weer opnieuw moet worden opgebouwd.

Voor de leden van het team moet het duidelijk zijn dat er geen risico meer is op herhaling van klagers eerdere gedrag of van vluchtgevaar. Vanuit het Fact-team is besloten dat klager eerst een aantal weken naar de transforensische afdeling zal gaan waar hij begint met bewegingsuitgang 0. Als er bij het Fact-team weer vertrouwen is in de behandelrelatie, kan hij daarna naar huis en behandeld worden door dit Fact-team. Op 5 augustus 2021 heeft er een gesprek plaatsgevonden van de behandelaar van het Fact-team met klager, waarin het nieuwe beleid is verteld. De voorwaarde die het Fact-team heeft gesteld is dat de huidige uitgang meteen wordt teruggezet naar 0. Verweerder kon bij dat gesprek niet aanwezig zijn, maar is naderhand van de inhoud van het gesprek op de hoogte gesteld. Het is verweerder niet bekend wanneer klager naar de transforensische afdeling kan worden overgeplaatst; het hangt er vanaf wanneer er plaats op deze afdeling is. Op de dag van de hoorzitting heeft verweerder contact gehad met de behandelaar van het Fact-team en deze heeft toegezegd dat klager onder begeleiding wel uitgang kan hebben. De behandelaar van het Fact-team zal dat na de hoorzitting aan klager mededelen. Desgevraagd deelt verweerder mede dat er voor hem als psychiater op dit moment geen reden is om voor klager de bewegingsvrijheid tot fase 0 te beperken. Verweerder voegt daaraan toe dat hij het gevoel heeft dat hij door deze situatie in een spagaat zit. Aan de ene kant is hij de huidige behandelaar en zorgverantwoordelijk van klager en ziet hij dat het goed gaat met hem, anders had hij hem geen bewegingsvrijheid 4+ toegekend. Aan de andere kant kan hij begrijpen dat het Fact-team moeite heeft klager opnieuw te vertrouwen. Verweerder heeft dit dilemma besproken met de directeur en hem gevraagd de kwestie op directieniveau op te lossen.

5 OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

De klacht is gebaseerd op artikel 10.3 Wvggz. De klachtencommissie is bevoegd van deze klacht kennis te nemen en klager is ontvankelijk in zijn klacht.

Klager heeft van zijn wettelijke bevoegdheid gebruik gemaakt om op grond van artikel 10.3 Wvggz een klacht in te dienen met betrekking tot de beslissing van de zorgverantwoordelijke (verweerder) inzake de beperking in bewegingsvrijheid.

Derhalve zal de klachtencommissie zich moeten uitspreken over deze klacht en dient zij de beslissingen van verweerder aan de wettelijke criteria te toetsen.

FORMELE TOETSING

Op grond van artikel 8:9 lid 3 Wvggz stelt de zorgverantwoordelijke de beslissing tot het verlenen van verplichte zorg op schrift, voorziet de beslissing van een schriftelijke motivering en stelt de geneesheer-directeur op de hoogte van de beslissing. De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon.

In de kennisgeving mondelinge uitspraak verplichte zorg Wvggz d.d. 4 augustus 2021 van Rechtbank Limburg waarin de zorgmachtiging wordt toegewezen, is opgenomen dat het beperken van de bewegingsvrijheid als maatregel kan worden getroffen in het kader van verplichte zorg.

Volgens verweerder zijn de volgende formulieren, die toegevoegd zijn aan de stukken, aan klager uitgereikt:

- Informatie aan betrokkene over beslissing zorgverantwoordelijke tot het verlenen van verplichte zorg (art. 8:9 lid 1 en 2 Wvggz) d.d. 7 juli 2021 met betrekking tot het beperken van de bewegingsvrijheid.
- Informatie aan betrokkene over beslissing zorgverantwoordelijke tot het verlenen van verplichte zorg (art. 8:9 lid 1 en 2 Wvggz) d.d. 12 juli 2021 met betrekking tot het beperken van de bewegingsvrijheid.

Op de formulieren is vermeld waaruit de verplichte zorg zal bestaan en de gronden die in dezen van toepassing zijn, met de bijbehorende motivering.

Klager heeft onweersproken gesteld dat hij met betrekking tot de beperking van zijn bewegingsvrijheid tot fase 0 geen schriftelijke beslissing heeft ontvangen. In aanmerking genomen dat een dergelijk formulier zich ook niet bij de overgelegde stukken bevindt, acht de klachtencommissie aannemelijk dat de opschriftstelling van de desbetreffende beslissing en derhalve ook de uitreiking ervan aan klager ten onrechte achterwege zijn gebleven.

Los daarvan merkt de klachtencommissie op dat, na ontvangst van de kennisgeving mondelinge uitspraak verplichte zorg Wvggz van Rechtbank Limburg d.d. 4 augustus 2021, waarbij een zorgmachtiging is verleend in aansluiting op de voortgezette crisismaatregel, aan klager opnieuw ter zake van enige beperking van zijn bewegingsvrijheid een formulier "Informatie aan betrokkene over beslissing zorgverantwoordelijke tot het verlenen van verplichte zorg (art. 8:9 lid 1 en 2 Wvggz) had behoren te worden uitgereikt. Dat dit niet heeft plaatsgevonden, moet als een omissie worden beschouwd.

Hiermee is komen vast te staan dat klager door de zorgverantwoordelijke onvoldoende op de hoogte is gesteld van zijn rechten en dat hij niet in de gelegenheid is gesteld contact op te nemen met de patiëntenvertrouwenspersoon en een klacht in te dienen. Aan het bepaalde in artikel 8:9 lid 3 Wvggz is aldus niet voldaan.

Ingevolge artikel 8:9 lid 4 Wvggz legt de zorgverantwoordelijke schriftelijk vast in het dossier of betrokkene ter zake van een jegens hem genomen beslissing tot toepassing van verplichte zorg tot een redelijke waardering van zijn belangen in staat is. Dat aan dit wettelijk voorschrift in geval van klager uitvoering is gegeven, is de klachtencommissie niet gebleken.

Gelet op het voorgaande komt de klachtencommissie dan ook tot het oordeel dat de klacht op formele gronden gegrond dient te worden verklaard.

Ten aanzien van de door klager aangevochten beslissing van de zorgverantwoordelijke tot het beperken van de bewegingsvrijheid bij klager overweegt de klachtencommissie voorts als volgt.

TOETSING AAN ERNSTIG NADEEL CRITERIUM

Uit hetgeen is vermeld in de beschikkingen, het behandelplan, het zorgplan, de medische verklaringen, de informatie over de beslissingen over de verplichte zorg, alsmede gelet op de toelichting van verweerder ter zitting is, naar het oordeel van de klachtencommissie, genoegzaam gebleken dat er nog beperkt sprake is (geweest) van ernstig nadeel voor klager en zijn omgeving.

Uit de stukken die verweerder heeft voorgelegd blijkt dat bij klager sprake is geweest van een psychotische stoornis, zwakbegaafdheid en middelenmisbruik en heeft hij een delict-verleden, waarbij hij derden fysiek heeft mishandeld. De psychotische ontregeling vond zijn oorzaak in medicatie-ontrouw en vermoedelijk middelengebruik. Klager had een forse psychotische gedachtegang en paranoïde ideeën rondom burens en behandelaren. Zo heeft hij zijn burens verdacht van het betreden van zijn huis en het stelen van geld, knopen en schroeven. De schroeven waren hem heilig omdat hij deze in zijn beleving heeft gekregen van prins Willem Alexander, met gps en magische krachten om hem te beschermen. Klager heeft gaten in de muren geboord om geheime deuren te vinden, waardoor burens zich zeer bedreigd voelen. Vlak voor opname heeft klager een fors dreigende houding gehad en heeft hij de burens als ook behandelaren bedreigd hen te vermoorden. Vervolgens heeft hij een behandelaar in het bijzijn van de politie tegen de borst getrapt. Ziektebesef ontbrak bij klager volledig en zijn realiteitstoetsing was gestoord. Hij heeft een incoherente- en paranoïde gedachtegang gehad en was zeer gedreven in spraak. Ook was sprake van een oordeels- en kritiekstoornis bij klager.

Na het accepteren van depotmedicatie is het toestandbeeld van klager aanzienlijk opgeklaard, zodanig dat hij binnen enkele weken bewegingsvrijheid 4+ heeft opgebouwd, waarbij hij enkele uren naar huis mag.

Klager houdt zich blijkens de rapportage al enkele weken aan de gemaakte afspraken en maakt op correcte wijze gebruik van de uitgang. Evenmin is gebleken dat zich anderszins incidenten hebben voorgedaan. Verweerder heeft hieraan tijdens de hoorzitting toegevoegd dat hij niet zonder reden klager bewegingsvrijheid fase 4+ heeft toegekend.

Naar het oordeel van de klachtencommissie heeft verweerder, zoals hiervoor overwogen, aannemelijk gemaakt dat het toestandsbeeld van klager inmiddels zodanig is hersteld, dat het risico dat klager zichzelf en/of zijn omgeving ernstig nadeel berokkent als rechtstreeks gevolg van zijn geestesstoornis als gering moet worden ingeschat.

Tijdens de hoorzitting heeft verweerder medegedeeld dat het Fact team de eis stelde dat klager, vooruitlopend op diens overplaatsing naar de transforensische afdeling, waar het beleid inhoudt dat de betrokkene bij opname twee weken geen uitgang heeft, reeds nu binnen bleef. Verweerder heeft daarop een daartoe strekkende beslissing genomen en klagers bewegingsvrijheid tot fase 0 beperkt. Desgevraagd heeft verweerder medegedeeld dat hij als psychiater en zorgverantwoordelijke van klager geen argumenten heeft om de bewegingsvrijheid van klager tot fase 0 te beperken.

Gelet op het bovenstaande is de klachtencommissie van oordeel dat er ten aanzien van klager inmiddels geen sprake was van een zodanig ernstig nadeel dat rechtvaardigt dat klagers bewegingsvrijheid tot fase 0 is teruggebracht. De desbetreffende beslissing ontbeert, naar het oordeel van de klachtencommissie, een deugdelijke motivering. Zulks klemmt te meer, nu er ook thans nog geen zicht is op een concrete datum waarop klager naar de transforensische afdeling kan worden overgeplaatst. Dat het Fact team op 10 augustus 2021 de klachtencommissie heeft laten weten voornemens te zijn de bewegingsvrijheid van klager uit te breiden tot uitgang onder begeleiding, doet aan dit oordeel niet af.

Verweerder kan nog worden nagegeven dat hij het dilemma waarvoor hij zich zag geplaatst met het management heeft besproken, maar dit neemt niet weg dat hij gevolg gegeven heeft aan de eis van klagers toekomstige behandelaar van het Fact team en klagers bewegingsvrijheid tot fase 0 heeft beperkt, terwijl hijzelf vanuit zijn professie dienaangaande een ander standpunt innam.

Het vorenstaande leidt ertoe, met name in aanmerking genomen dat de klacht enkel betrekking heeft op beperking van de bewegingsvrijheid tot fase 0 als verplichte zorg - en uitdrukkelijk niet op beperking van de bewegingsvrijheid tot fase 4+ -, terwijl niet aannemelijk is dat er op 5 augustus 2021 sprake was van meer of ander ernstig nadeel dan in de twee weken voorafgaand aan deze datum, dat de klacht gegrond moet worden verklaard. Naar het oordeel van de klachtencommissie behoeven de eisen van effectiviteit, proportionaliteit, subsidiariteit en veiligheid daarmee geen bespreking meer.

6 SCHORSING

Klager heeft op 9 augustus 2021 een klaagschrift ingediend en daarnaast de klachtencommissie verzocht de beslissing tot beperking van de bewegingsvrijheid tot fase 0 te schorsen, totdat de klachtencommissie ter zake uitspraak heeft gedaan.

Tijdens de hoorzitting van 10 augustus 2021 heeft de klachtencommissie via beeldcommunicatie klager en verweerder gehoord. Dezelfde dag heeft de commissie partijen de schriftelijke beslissing toegezonden waarbij het schorsingsverzoek wordt toegewezen, met motivering.

7 SCHADEVERGOEDING

Klager heeft op 9 augustus 2021 een klacht ingediend en daarnaast de klachtencommissie verzocht om een schadevergoeding wegens de psychische schade die hij naar zijn zeggen heeft geleden.

De klachtencommissie heeft de klacht op formele en inhoudelijke gronden gegrond verklaard. Zij zal zich derhalve moeten beraden over klagers verzoek om schadevergoeding. Alvorens daarover te beslissen dient zij ingevolge artikel 10:11 lid 3 Wvggz de zorgaanbieder hierover te horen. Dit heeft tot gevolg dat partijen uiterlijk 6 weken na onderstaande beslissing over de klacht de beslissing over de verzochte schadevergoeding tegemoet kunnen zien.

8 BESLISSING

De klachtencommissie:

- verklaart de klacht formeel en inhoudelijk gegrond;
- verstaat dat het schorsingsverzoek op 10 augustus 2021 is toegewezen;
- houdt de beslissing op het verzoek tot toekenning van schadevergoeding aan tot 30 september 2021.